

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

181. An Pontifex possit aliquem absolvere à censuris actu solo interiori? Et aliqua primo supponuntur pro solutione prædictæ quæstionis. Et docetur, quod in foro conscientiae in Sacramento, vel extra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

cedere & ideo non desinam hic apponere verba Ioan. Patoletti. in *parafra. Cleric. par. 2. sect. 1. cap. 1. vir. de personal. lit. G. fol. mibi 29.* ubi sic asserit; Ad redemptionem anticipatæ solutionis requiritur Papæ autoritas, quia pensio est ius spirituali annexum, immo esset simonia, quia habet annexam obligationem spirituales recitandi officium B.V. ita est stylus Curie; Sot. de *Iust. l. 9. q. 7. art. 2.* Azor. tamen *cap. 10. quest. 10.* excusat à pœnis simoniæ, non à pœccato & punitione in foro exteriori. Immo Cajet. *tom. 1. opus. tract. 3. resp. 10.* innuit privata autoritate licere, quia pensio est quid temporale, vt fructus. *Prima* tamen est verior. Ita Patoletti ubi supra.

DE ABSOLUTIONE Excommunicationis.

RESOL. CLXXXI.

An Pontifex possit aliquem absolvere à censuris actu solo interiori?

Et aliqua primo supponuntur pro solutione predicta questionis.

Et docetur, quod in foro conscientie in Sacramento, vel extra non debet absolvens verberare excommunicatum; nec cum Psalmis, & Precibus illum absolvere, sed, &c. Ex part. 1. tract. 3. & Misc. 3. Refol. 36.

§ 1. **S**uppono alios à Summo Pontifice non posse; nam verbis, vel scriptura censuræ absolutionem præstandam esse non solum in foro exteriori & judiciali, sed in foro conscientie probat usus; & colligitur ex *cap. cum desideres, de sententia excomm. & Clem. vn. eodem tit.* ubi non censetur absolutus ab excommunicatione is quocum Summus Pontifex scienter communicat. Addit tamen Gaspar Hurtado *disp. 14. de excomm. diff. 4.* non esse mortale aliis signis absolutionem conferre, quod non credo maxime in absolutione judiciali, tum quia adversatur consuetudini receptæ in re gravi; tum quia est satis dubium, an ea absolutio subsistat; & ita docet Palaus *tom. 6. disp. 1. punct. 1. § 3. num. 3.*

2. Difficultas est, quoad casum propositum de Summo Pontifice, & ad illam affirmative respondet Magister Hynojosa in *direct. decision. regular. verb. absolutio 3. fol. 13.* ubi sic ait: Absolventes in foro conscientie, in Sacramento, vel extra ab excommunicatione non debent verberare, nec cum Psalmo, & Precibus absolvere excommunicatum, quia hæc intelliguntur de absolutione solemnī in foro exteriori judicialiter facta, debet tamen parti satisfieri; Immo absolvere potest ab excommunicatione per actum interiorem Summus Pontifex, quia non subiacet formæ absolutionis traditæ in iure. Immo potest voluntate tollere legem suam. Quod nequit alius quispiam inferior Papa facere; etiam si cum voluntate absolventi salutarer excommunicatum, quia subiiciuntur omnes formæ traditæ in iure circa absolutionem ab excommunicatione; quia tamen constare nequit de actu interiori Papæ nisi exprimat: ideo oportet saltem dicere, quod voluit absolvere. Ita ille.

3. Sed id, quod ipse asserit de iuramento non petendo, non est ita absolute admittendum; idem assero, quod Ritus servandus in absolutione judiciali à censura excommunicationis præscribitur in *cap. à nobis, 28. de sententia excomm.* & habetur in Pontificali Romano. Huius omisso neque absolutionem invalidam reddit, ut omnes fatentur, neque illicitam gra-

Sup. hoc ritum, & validitate absolutionis, & iuramento petendo hic sequens bus, inf. in ref.

viter, nisi in solemnī aliqua absolutione ad satisfaciendum Ecclesie facta, ut notavit Gaspar Hurtado, *disp. 14. de excomm. diff. 4.* in absolutione autem penitentiali, etsi expediat regulariter prædictas ceremonias servari, vt censuratus cautior in postremum sit; certum est absque gravi culpa omitti posse, vt viri timorati faciunt. Si excommunicatio ob grave delictum incurfa est; v.g. ob incendium, gravemque clerici percussione necesse sub gravi culpa exigendum est iuramentum ab absolvente; quod in simile delictum non incidit, juxta *Textum ex cap. ex renore cap. de cetero, cap. cum desideres, de sententia excomm.* & tradunt fere omnes DD. Proceditque tam in absolutione judiciali, quam penitentiali. In absolutione vero excommunicationis, alteriusve censuræ incurfæ ob delicta leviora, non est prædictum iuramentum ex obligatione exigendum, vt docet Henriquez *lib. 13. cap. 2. §. 4.* Avila *2. p. de censur. cap. 7. dist. 3. dub. 1.* Coninch *disp. 14. dub. 16. num. 204.* Gaspar Hurtado *disp. 14. de excomm. diff. 4.* Ab hac tamen obligatione iuramentum præstandi eximuntur impuberes *argument. cap. 1. & fin. de sent. excomm.* Vbi pueri ob percussione Clerici jubentur absolvi nulla mentione iuramenti facta, & tradit Sylvestre *absolut. 3. n. 3.* Henriquez *l. 13. cap. 29. n. 3.* Vgolin. *de censur. tab. 1. cap. 19. §. 5. n. 2.* Sayrus *l. 2. Theauri casuum cap. 17. n. 3.*

RESOL. CLXXXII.

De effectu excommunicationis minoris, & de eius absolutione?

Et an excommunicatus excommunicatione minori, licet valide administrat Sacramenta, peccet tamen in eorum administratione?

Et an simplex Sacerdos non approbatus ab Ordinario possit absolvere ab excommunicatione minori, quatenus sit excommunicatus habeat peccatum mortale?

Et quid quatenus supradicta excommunicatio incurfa sit ob peccatum mortale?

Et an ex delegatione non solum simplex Sacerdos, sed etiam Diaconus, aut quilibet alius Clericus possit à minori excommunicatione absolvere?

Et an si excommunicatus excommunicatione minori celebrat, vel recipiat aliquod Sacramentum incurat irregularitatem, vel maiorem excommunicationem?

Et notatur electionem passivam eius, qui est irritus excommunicatione minori non esse irritam, sed irritandam. Ex part. 5. tract. 9. Refol. 3.

§ 1. **E**xcommunicatio minor directè tantum per se non vat à receptione, seu passiva participatione Sacramentorum, vt patet ex *cap. 2. de except. & ex cap. ult. de Cler. excommunicat. & ex cap. penultimus, de sent. excomm.*

2. Sed primò difficultas est, an excommunicatus excommunicatione minori, licet valide administrat Sacramenta, ut patet ex *cap. ult. de Cler. excomm.* peccet tamen in eorum administratione? Prima opinio docet peccare mortaliter; Ita Vasquez, Sylvestre, & Armilla. Secunda opinio docet peccare tantum venialiter; Ita Avila, Sotus, Tolerus, Coninch, & Alterius. Tertia opinio, quæ mihi tanquam probabilior magis placet, asserit excommunicatum excommunicatione minori non peccare administrando Sacramenta, quia excommunicatio minor id non prohibet, cum non privet activa administratione Sacramentorum, sed tantum eorum receptione, vt patet ex iuribus allegatis, & ita docet Filliucius, Suarez, Navarr. & alij quos citat, & sequitur Præpos. in *cap. 9. 2. de excomm. dub. 3. n. 16.* & Hurtado de *excomm. disp. 16. diff. 1. n. 4.*

3. Secundò difficultas est, an simplex Sacerdos non

appto